

Dodelijke ongevallen leggen blijvend risico boomverzorging bloot

In korte tijd twee fatale incidenten, terwijl oorzaken nog onbekend zijn

Twee dodelijke ongevallen in de boomverzorging, in januari 2024 en september 2025, maken opnieuw duidelijk hoe risicovol het werk in deze sector kan zijn. De onderzoeken naar beide incidenten lopen nog. Over oorzaken of verantwoordelijkheden is daarom niets te zeggen. Wel roepen de gebeurtenissen vragen op over voorbereiding, samenwerking en veiligheidsbewustzijn bij complex boomwerk, zoals vellen en hijswerk.

Auteur: Manon Botterblom

‘Sommige situaties zijn sterk afhankelijk van de omgeving of wijken af van regulier werk’

Volgens Paul de Vries, preventieadviseur en specialist hogere veiligheidskunde bij Stigas, is boomverzorging per definitie risicovol, vooral bij zware en complexe werkzaamheden. ‘Je hebt te maken met werken op hoogte, complexe boomstructuren, omgevingsinvloeden zoals verkeer en bereikbaarheid, en met de balans en het zwaartepunt van de te hijsen last. Die combinatie maakt het werk lastig voorspelbaar.’

Risicovol werk met veel variabelen

Uit cijfers die Stigas sinds 2005 bijhoudt, blijkt dat er in de agrarische en groene sector in

totaal 21 dodelijke ongevallen zijn geweest bij het snoeien of rooien van bomen. De oorzaken varieerden van vallen van hoogte tot het geraakt worden door een tak, stam of beknelling onder een boom.

Specialistisch werk vraagt om maatwerk

Beide recente ongevallen zouden hebben plaatsgevonden met inzet van een telekraan. De Vries benadrukt dat dit geen standaardwerk is. ‘Het gaat om zeer specialistisch werk. Omdat dit werk afwijkt van de standaardbranche Risico-Inventarisatie en –Evaluatie (RIE) is het noodzakelijk om altijd een Taak Risico Analyse

Nagib Benamar

Eddie Bouwmeester

Paul de Vries

‘Werken met telekranen moet je eigenlijk van ervaring op ervaring doorgeven’

op te stellen. Cruciaal is hierbij de deskundigheid, samenwerking en communicatie tussen de boomspecialist en kraanmachinist. Daarom moet altijd, in samenspraak met het kraanbedrijf, een gedetailleerd hijsplan worden opgesteld. Dit plan moet de risico's die door de werkzaamheden ontstaan zo veel mogelijk afdekken.'

Volgens hem zit een belangrijk moment vlak vóór de start van het werk. 'Loop het plan gezamenlijk nog een keer door. Zorg dat iedereen weet wat zijn rol is en welke afspraken gelden. Het is van cruciaal belang om de preventieve maatregelen, die al wettelijk zijn voorgeschreven, strikt en consistent na te leven.'

Instrumenten zijn er, naleving blijft bepalend

Ook de Koninklijke VHG wijst op het belang van bestaande veiligheidsafspraken. Adviseur arbeidsvoorwaarden & cao Nagib Benamar geeft aan dat Koninklijke VHG samen met Stigas al jaren werkt aan het verbeteren van arbeidsomstandigheden in de sector. 'Binnen de arbowerkgroep Hoveniers en groenvoorziening ontwikkelen en onderhouden we instrumenten zoals de arbocatalogus. Die bieden praktische oplossingen voor risico's, onder meer bij werken op hoogte en het gebruik van machines.'

Tegelijk erkent Benamar dat niet alle werkzaamheden eenvoudig te vangen zijn in vaste richtlijnen. 'Koninklijke VHG en Stigas blijven deze richtlijnen actief onder de aandacht brengen, zodat bedrijven weten welke maatregelen nodig zijn om risico's te beheersen. Sommige situaties zijn sterk afhankelijk van de omgeving of wijken af van regulier werk. Juist dan is het belangrijk dat bedrijven zelf scherp blijven in de voorbereiding.'

Werken met telekranen laat weinig ruimte voor fouten

Volgens Eddie Bouwmeester van Bouwmeester Boomverzorging laat werken met telekranen zien hoe complex boomverzorging kan zijn. Boomdelen hebben geen labels met gewichten en bevestigingspunten. Bij kraanwerk verdwijnt bovendien vaak het top ankerpunt van de klimmer. 'Met kraanwerk moet veelal eerst die top eruit,' vertelt Bouwmeester. 'Daarmee raak je je hoofdanker kwijt en daarmee ook een stukje beweeglijkheid. Als het boomdeel dat je weg hijst niet in evenwicht is, geeft dat risico's.'

Ook het inschatten van gewichten en voorspanning vraagt ervaring. 'Zet je teveel kracht op de kraan, dan kan een boomdeel omhoogschieten en weer terugkomen. Zet je te weinig, dan kan hij juist gaan kantelen.' Het kleinste zaagfoutje brengt altijd risico's met zich mee. Directe communicatie met de kraanmachinist

is van groot belang, geeft Bouwmeester aan. 'Wat weegt het te hijsen boomdeel? Hoeveel spanning zet de kraan erop? Kan de machinist je zien of niet? Dat moet allemaal kloppen. Een Last Minute Risico Analyse voor elke zaagactie is een must, al is het maar in je hoofd.'

Kennis over werken met (hij)s telekranen wordt vooral in de praktijk doorgegeven merkt Bouwmeester. 'In Nederland hebben we eigenlijk geen cursussen gedraaid voor het zaagwerk met de telekraan. Bij de cursus afbreken bomen krijgen ze de zaagtechniek in het klein, zelfs dan is het werk al vol met risico's. Maar werken met telekranen moet je eigenlijk van ervaring op ervaring doorgeven.'

Blijven leren, zonder vooruit te lopen

Zolang de onderzoeken naar de recente ongevallen lopen, past terughoudendheid. Wel is de gedeelde conclusie dat veilig werken vraagt om blijvende aandacht, goede voorbereiding en duidelijke communicatie. Elke boom is anders en niet alle risico's zijn vooraf volledig te voorspellen.

De gedeelde conclusie binnen de sector is dan ook dat veilig werken nooit af is. Instrumenten, richtlijnen en plannen bieden houvast, maar vragen om zorgvuldige toepassing in de praktijk. Blijven leren, kritisch voorbereiden en kiezen voor de minst risicovolle werkwijze blijft essentieel in een vak waarin fouten grote gevolgen kunnen hebben.

BE SOCIAL
Scan, lees & deel!